

﴿٦١﴾ سُورَةُ الصَّفِّ SAFF SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Adını, Âllâh yolunda saf tutarak savaşıyan Mü'minlerden alan bu sûre, Medine'de nâzil olmuştur. 14 âyet, 220 kelime, 900 harften ibarettir.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ -1

مَا فِي السَّمَوَاتِ لِلَّهِ Âllâh için. Tesbih ediyor, tâzim ediyor. وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ Aziz O'dur, mülkünde galip. Hâkîm O'dur. Her şeyi yerli yerinde halkeder.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ -2

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا Ey Âllâh-û Rasûlûllâh'a, Kur'an'a imân eden Mü'minler. لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsunuz?

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ -3

Yapmayacağınızı söylemek, Âllâh katında şiddetli bir buğza sebep olur.

Bazı âshab; "Amellerin Âllâh katında makbul olanını bilseydik malımızla, canımızla onu yapmaya çalışırdık" demişlerdi. Fakat cihadın faziletini müteaddit âyetlerle pekâlâ bildikleri halde Uhud gazvesinde dağılıvermişlerdi. Bazı gençlerin, muharebe meydanında yapmadıklarını yapmış gibi söylemiş olmaları üzerine yahut Mü'minlere yardım edeceklerini va'dettikleri hâlde sözlerini tutmayan münâfıklar hakkında nâzil olduğu da rivâyet edilir.

4- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ

الدِّينِ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ. يُحِبُّ Âllâh CelleCelâlûhû إِنَّ اللَّهَ O'nun yolunda harbe iştirak edenler, صَفًّا birbirlerine saf olsunlar. كَانَهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ (Yekpare) müstahkem bir bina gibi saf olup sebatla mükâtele edenleri sever.

5- وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُلَاقُونَ رِسُولَ اللَّهِ- إِيَّاكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, Mûsâ Aleyhisselâm'ın ahvâlini onlara beyân et. وَإِذْ قَالَ مُوسَى Bir zaman Mûsâ Aleyhisselâm kavmine dedi; يَا قَوْمِ "Ey benim kâvmim, لِمَ تُلَاقُونَ رِسُولَ اللَّهِ- إِيَّاكُمْ? Benim bana zahmet veriyorsunuz? وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ" Benim Âllâh'ın Rasûlü olduğumu bilirken niçin bana ezâ ediyorsunuz?" فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ Onlar haktan döndüler. Âllâh-û Teâlâ da

onların kâlpilerini (hakkı kabûlden) döndürdü. وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ. Âllâh CelleCelâlûhû, fâsık olan kavme hidâyet etmez.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ Ey Habibim, ümmetine İsâ Aleyhis-selâm'ın sözlerini bildir. "EY İS-RÂİLOĞULLARI! BEN, size Âllâh'ın Rasûlüyüm. مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ Benden önce nâzil olan Tivrât'ı tasdik ediyorum. وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ Tebşir ediyorum size, benden sonra da bir peygamber gelecek, O'nun ismi Ahmed'dir. فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ Ne zaman ki o peygamber mucize ile zuhur edecek ve onu müjdeleyici olarak geldim" demişti. Fakat o, kendilerine açık deliller getirince "Bu apaşikâr bir sihirdir" dediler.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Kimdir daha zâlim yâni ondan daha zâlim yoktur. Âllâh'a iftira eder. وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ. Âllâh CelleCelâlûhû, onları peygamberler vasıtasıyla imâna davet ediyor. Onlar ise Âllâh'a iftira ediyorlar. (Rasûlünü tekzip ve âyetlerine sihirdir diyerek) iftira edenden daha zâlim kim olabilir? Âllâh, zâlimler topluluğunu doğru yola getirmez.

Âllâh'a karşı yalan uydurma; O'na şirk koşmak, evlât isnat etmek, âyetlerini sihir olarak vasıflandırmaktır.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ -8

يُرِيدُونَ Onlar istiyorlar لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ Âllâh'ın nurunu itfâ; söndürmek istiyorlar. Ağızlarıyla Âllâh'ın nurunu söndürmek istiyorlar. بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ Hâlbuki kâfirler istemeseler de Âllâh nûrunu tamamlayacaktır. وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ Hâlbuki kâfirler ikrâh eder, hib lekârlık yaparlar. Fakat ikrahlarının bir kıymeti olmuyor. Âllâh'ın dini yücelecektir.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ -9
وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

هُوَ الَّذِي Öyle bir Âllâh'tır ki أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ Rasûl-ü Mu'hammed Sallâllâhû Aleyhivesellem'i, hidâyet, Kur'an ile mucit ze ile göndermiştir. وَدِينِ الْحَقِّ Hak din ile gönderilmiştir. لِيُظْهِرَهُ وَوَلَوْ كَرِهَ Bütün dinlerin üzerine üstün yapacaktır. عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ Velevki müşrikler kerih görse istemeseler bile Âllâh'ın dini yücelecektir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ -10

هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ Ey Âllâh-û Rasûlullah'a, Kur'an'a imân edenler. تِجَارَةٍ Sizi acı bir azaptan kurtaracak ticâreti, size göstereyim mi?

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ -11
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

Âl-¹² تُوْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيْلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
lâh'a ve Rasûlüne inanır, mallarınızla ve canlarınızla Âllâh yolunda
savaşırsınız. ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ Eğer bilerseniz ki bu
sizin için daha hayırlıdır.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ
طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ Siz böyle yaparsanız, Âllâh CelleCelâlûhû yap-
tığınız hataları affeder. وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ Sizi
(ağaçları) altından ırmaklar akan cennetlere dâhil eder. وَمَسَاكِنَ
وَمَسَاكِنَ Güzel, tertemiz mesken, konaklar, فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ And cen-
netlerindeki meskenlere koyar. ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ İşte en büyük
kurtuluş budur.

وَاٰخِرٰى تُحِبُّوْنَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ وَبَشِيْرٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ -13

وَاٰخِرٰى تُحِبُّوْنَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ (Yalnız ahiret nimetleri
değil, bundan başka) sizin sevdiğiniz birçok fütuhatları ihsan eder.
İran ve Rum memleketleri ile diğerleri, silâhınız kuvvetiniz olmasa
bile Âllâh'tan bir yardım hâsıl olur. وَفَتْحٌ قَرِيْبٌ Muaccel, yakın bir
fetih hâsıl olur. وَبَشِيْرٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesel-
lem, Mü'minleri bunlarla müjdele.

Yakın bir fetih ile; Mekke'nin Müslümanlar tarafından fethedil-
mesine, Kureyş'e karşı galibiyete, İran ve Doğu Roma'nın fethine
işaret edilmiştir.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عِيْسٰى ابْنُ مَرْيَمَ -14

لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَنْتَ
طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى
عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ

كُونُوا Ey Âllâh-û Rasûlûllah'a imân edenler, يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
Âllâh'ın yardımcısı olun. (Âllâh'a yardımcı, Âllâh'ın
dinine yardımcı olun demektir.) كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ
مَنْ أَنْصَارِي. Nasil ki Îsâ Aleyhisselâm, zamanında Havârilere dedi. إِلَى اللَّهِ
"Kimdir Âllâh'ın dini için bana yardım eder?" Onlar, Ha-
variler (12 kişi idi) dediler. "Biz Ensârullah'ız, senin dinine yar-
dım ederiz" demişlerdi. قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَنْتَ طَائِفَةٌ مِنْ.
Havariler de "Âllâh yolunun yardımcısı
biziz" demişlerdi. İsrâiloğullarından bir zümre inanmış, bir züm-
re de inkâr etmişti. فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ.
Nihâyet biz inananları, düşmanlarına karşı destekledik. Böylece
üstün geldiler.

Havariler; Îsâ Aleyhisselâm'a herkesten önce inanan on iki hâ-
lis ve temiz insana verilen isimdir. Îsâ Aleyhisselâm'a inananlar;
"O'nun Âllâh'ın kulu ve peygamberi olduğunu tasdik ederek göğe
yükseltildiğine inananlardır." Îsâ Aleyhisselâm'ı inkâr edenler ise;
"O'nun Âllâh'ın oğlu ve üçün üçüncüsü olduğunu söyleyenlerdir."